

De cap a peus

Ventura Gili

La llengua catalana ha construït una gran quantitat de frases fetes i modismes que tenen relació amb les parts del nostre cos. Si voleu en podem fer un repàs, que no serà exhaustiu ni de bon tros, però que de ben segur us farà conèixer o si més no us ajudarà a fer memòria de girs i expressions que en fan referència.

Comencem, tal com diu el títol, pel cap, mot amb el qual ja en treballarem una llista molt llarga. Fem-ne un tast: tenir el cap ple de pardals, ser un cap verd, ser un cap de barana, ser un cap de trons, ser un cap quadrat, tenir el cap comun timbal i segurament tots deuen recordar aquella frase, que té relació amb l'òrgan intern més important del nostre cap, i que els nostres pares no ens paraven de repetir de petits, que deia allò de "coneixement que de cervell ja en venen!".

Amb altres parts de la nostra testa també hem fet les frases: tenir dos dits de front, tenir unes orelles de pam, ser orellut, tenir bon ull, ull viu!, deixar amb un pam de nas, ser un llenguallarga, tenir barra, tenir galtes, tenir un cara com la lluna quan fa el ple, ser del morro fort, ser un bocamoll, fer dentetes, ensenyar les dents.

Les nostres parts superiors també són riques en frases fete: estirar més el braç que la màniga, ser de la màniga ampla, parlar pels descosits, tenir mà esquerra. Anem ara al darrera: tenir l'esquena ampla, fúmers'ho tot a l'esquena, tenir l'esquena dreta, no tocar la cami-

J.R. Reverté

sa a l'esquena. Modismes construïts amb el cor també en trobem un reguitzell: tenir bon cor, a cor que vols, tenir un cor de pedra, anar amb el cor a la mà, fer el cor fort.

Amb les altres parts internes del nostre cos hem fet les frases: tenir un fetge com una rajada, no posar-se pedres al fetge, treure el fetge per la boca, tenir el ronyor cobert, costar un ronyó, ser un panxacontent, tenir un os a la panxa. I a ra anem a les parts més escatològiques (amb perdó): ser un cul del Jau-met, ser un cul de mal seient, ser cul i merda, ser un torrecollons, caure'n un per cada camall.

Deixem aquestes parts corpo-

rals i anem tirant avall cap als mitjans de locomoció: cames ajudeu-me, les cames en fan figa!, cama!, anar amb peus de plom, pensar amb els peus.

La relació, com hem dit, podria ser molt més llarga, i probablement se us hauran acudit altres frases que no han estat reflectides en aquest article. I és que la nostra llengua té una gamma molt extensa de recursos per expressar els sentiments, cosa que podem fer, com veieu, perfectament amb les parts del nostre cos.